

Інформаційна довідка за результатами статистичної звітності за 2017 рік Українського центру з фізичної культури і спорту інвалідів «Інваспорт»

Український центр з фізичної культури і спорту інвалідів «Інваспорт» (далі - Укрцентр «Інваспорт»), спеціалізований державний заклад, який забезпечує належні умови для реалізації державної політики у сфері фізичної культури і спорту інвалідів, здійснює заходи з організації фізкультурно-оздоровчої та спортивної діяльності інвалідів, у тому числі щодо розвитку спорту вищих досягнень та фізкультурно-спортивної реабілітації тощо.

Постановою Кабінету Міністрів України від 20 липня 2011 року № 766 «Деякі питання центрів з фізичної культури і спорту інвалідів «Інваспорт» було затверджено Положення про Укрцентр «Інваспорт» та Типове положення про регіональний та місцевий центри з фізичної культури і спорту інвалідів «Інваспорт».

З метою розвитку фізичної культури і спорту інвалідів та їх фізкультурно-спортивної реабілітації зазначеним нормативно-правовим актом, було передбачено реалізацію заходів щодо вдосконалення функціонування системи закладів фізичної культури і спорту інвалідів «Інваспорт», визначено механізм їх взаємодії з місцевими органами влади, а також створення нових міських центрів з фізичної культури і спорту інвалідів «Інваспорт» з урахуванням потреб та можливостей регіону.

В Україні створено та ефективно функціонує система закладів фізичної культури і спорту інвалідів «Інваспорт».

За умов сьогодення до системи закладів фізичної культури і спорту інвалідів «Інваспорт» входять:

25 регіональних центрів з фізичної культури і спорту інвалідів «Інваспорт»;

3 міських центра з фізичної культури і спорту інвалідів «Інваспорт»;

2 районних центра з фізичної культури і спорту інвалідів «Інваспорт»;

106 клубів фізкультурно-оздоровчої та спортивної спрямованості для людей з інвалідністю;

24 дитячо-юнацькі спортивні школи для інвалідів;

2 спеціалізовані дитячо-юнацькі школи для інвалідів паралімпійського та дефлімпійського резерву.

Разом з цим, відкрито 7 відділень з видів спорту для інвалідів у дитячо-юнацьких спортивних школах, в яких діти з інвалідністю мають змогу займатись фізичною культурою і спортом разом зі здоровими однолітками.

З метою сприяння розвитку фізичної культури і спорту серед осіб з інвалідністю, їх всебічної реабілітації у суспільстві та формуванні здорового способу життя в Україні утворено та функціонують 4 Всеукраїнські федерації інвалідів з нозологій, а саме:

Українська федерація спорту інвалідів з ураженнями опорно-рухового апарату;

Спортивна федерація глухих України;

Спортивна федерація незрячих України;

Українська спортивна федерація інвалідів з вадами розумового і фізичного розвитку.

Протягом 2017 року різними формами фізкультурно-реабілітаційної та спортивної роботи в Україні було охоплено близько 40 тисяч осіб з інвалідністю, серед яких культивуються і розвиваються 40 видів спорту, у тому числі серед інвалідів з вадами слуху – 27, вадами зору – 17, ураженнями опорно-рухового апарату – 28, вадами розумового і фізичного розвитку – 3.

У дитячо-юнацьких спортивних школах для інвалідів та у відділеннях з видів спорту для інвалідів у дитячо-юнацьких спортивних школах фізкультурно-спортивною роботою охоплено більше 5 тис. дітей-інвалідів, з яких: з вадами слуху більше 2 тис. осіб; з вадами зору більше 600 осіб; з ураженнями опорно-рухового апарату майже 2 тис. осіб та вадами розумового і фізичного розвитку більше 700 осіб.

Фізкультурно-спортивну та реабілітаційну роботу в дитячо-юнацьких спортивних школах для інвалідів усіх типів здійснюють 462 тренери-викладачі, з яких 179 штатних.

За умов децентралізації в Україні основним завданням є збереження та розвиток мережі дитячо-юнацьких спортивних шкіл для інвалідів та кількості їх вихованців.

Відповідно до постанови Кабінету Міністрів України «Про затвердження Положення про дитячо-юнацьку спортивну школу» від 05.11.2008 № 993, на даний час не всі ДЮСШі мають статус юридичної особи, і належать до сфери управління регіональних центрів з фізичної культури і спорту "Інваспорт", а саме: Вінницька, Запорізька, Київська, Одеська, Чернівецька області.

Єдиним регіоном, в якому, протягом тривалого часу не було створено дитячо-юнацької спортивної школи для інвалідів залишалась Сумська область.

Але як відомо, на виконання Програми розвитку фізичної культури і спорту в Сумській області на 2012-2016 роки, рішенням сесії Сумської обласної ради від 07.10.2016 року було вирішено утворити з 01 січня 2017 року комунальний заклад Сумської обласної ради «Сумська обласна дитячо-юнацька спортивна школа інвалідів «Інваспорт», яка фактично розпочала свою діяльність з січня 2018 року.

Двадцять чотири роки поспіль Укрцентр «Інваспорт» спільно з Національним комітетом спорту інвалідів України, Міністерством молоді та спорту України та Міністерством соціальної політики України організовує та проводить Всеукраїнську спартакіаду «Повір у себе» серед дітей з інвалідністю.

З березня по червень 2017 року було організовано і проведено фінальні змагання XXIV Всеукраїнської Спартакіади "Повір у себе" серед дітей з інвалідністю, присвяченої 26-ій річниці незалежності України.

У фінальних змаганнях Всеукраїнської Спартакіади «Повір у себе» взяло участь 833 дитини з інвалідністю із 14 видів спорту, з яких: з вадами слуху - 450 осіб, з вадами зору – 99 осіб, з ураженнями опорно-рухового апарату – 211 осіб, з вадами розумового і фізичного розвитку – 73 особи. До змагань Спартакіади було залучено до 10 тисяч дітей з інвалідністю.

Одним з пріоритетних напрямків роботи Національного комітету спорту інвалідів України, Міністерства молоді та спорту України і Укрцентру «Інваспорт» є забезпечення діяльності національних збірних команд України з видів спорту інвалідів, їх підготовка та участь у

Всеукраїнських і міжнародних змаганнях, а також державна підтримка розвитку паралімпійського та дефлімпійського руху в Україні тощо.

Укрцентр «Інваспорт» забезпечує діяльність штатної команди національних збірних команд України з видів спорту осіб з інвалідністю, кількість штатних одиниць якої станом на 01.01.2018 року склала 616 осіб (494 - спортсменів-інструкторів, 10 спортсменів-лідерів та 112 – тренерів) та фактично складається із 622 спортсменів-інструкторів та 165 тренерів.

Склад національної збірної команди України з видів спорту інвалідів включає національні збірні команди України з 22 видів спорту для спортсменів-інвалідів з вадами слуху, 13 видів спорту - спортсмени з вадами зору, 24 видів спорту - спортсмени з ураженнями опорно-рухового апарату, 3 видів спорту - спортсмени з вадами розумового і фізичного розвитку.

Загальна кількість спортсменів-інвалідів, які входять до складу національної збірної команди України з видів спорту інвалідів, станом на 01.01.2018 становить 1171 осіб, 719 з них входять до основного складу; 300 - до складу кандидатів та 152 - до резервного складу.

В Україні на базі Західного реабілітаційно-спортивного центру (Львівська область, Турківський район, с. Яворів) вперше було проведено Кубок світу з зимових видів спорту серед спортсменів з ураженнями опорно-рухового апарату та вадами зору. Національна збірна команда України посіла I-е загальнокомандне місце серед 18 країн-учасниць та виборола 56 медалей (19 золотих, 16 срібних та 21 бронзова).

З 18 по 30 липня 2017 року в м.Самсун (Туреччина) відбулись XXIII літні Дефлімпійські ігри. У головних змаганнях чотириріччя взяли участь понад 3200 спортсменів з вадами слуху із 97 країн світу, які змагались за 219 комплектів нагород у 21 виді спорту.

Національна дефлімпійська збірна команда України гідно представила Україну на XXIII літніх Дефлімпійських іграх і виборола друге загальнокомандне місце, здобувши 99 медалей, з яких 21 – золота, 42 – срібних та 36 – бронзових.

XXIII літні Дефлімпійські ігри у м.Самсун були найуспішніші за всю історію участі українських спортсменів у Дефлімпійських іграх, адже українські спортсмени здобули рекордну кількість нагород.

Відповідно до Єдиного календарного плану фізкультурно-оздоровчих і спортивних заходів України у 2017 році було проведено 239 навчально-тренувальних зборів в Україні та 24 навчально-тренувальних зборів за кордоном.

Спортсмени інвалідністю України взяли участь у 12 чемпіонатах Європи, 20 чемпіонатах світу, 18 Кубках світу, 2 Кубках Європи, 19 міжнародних змаганнях та вибороли 543 нагороди, з яких 213 золотих, 161 срібна та 169 бронзових медалей.

Понад 950 масових фізкультурно-оздоровчих та спортивних заходів було проведено упродовж 2017 року регіональними центрами з фізичної культури і спорту інвалідів «Інваспорт», в яких взяло участь більше 25 тисяч осіб з інвалідністю. На організацію та проведення зазначених заходів із місцевих бюджетів було витрачено 2,7 млн. грн.

За досягнення на офіційних спортивних змаганнях упродовж 2017 року українським спортсменам з інвалідністю та їх тренерам було присвоєно спортивні звання:

«Заслужений тренер України» - 17 осіб;

«Заслужений майстер спорту України» - 44 осіб;

«Майстер спорту України міжнародного класу» - 50 осіб;

«Майстер спорту України» - 89 осіб.

Продовжено роботу щодо розбудови та розвитку Західного реабілітаційно-спортивного центру (Західний центр) у Львівській області, який відповідає всім міжнародним стандартам, та у якому створено безперешкодне середовище для людей з інвалідністю.

Діяльність Західного центру пов'язана із здійсненням заходів з фізкультурно-спортивної реабілітації для інвалідів, що визнана одним із найефективніших заходів з адаптації людей з інвалідністю до життя у суспільстві, проведенням спортивних змагань та підготовки спортсменів-інвалідів до участі у міжнародних спортивних змаганнях найвищого рівня.

На базі Західного реабілітаційно-спортивного центру упродовж 2017 року систематично проводились заходи з фізкультурно-спортивної реабілітації для осіб з інвалідністю:

- 10 реабілітаційно-спортивних зборів для осіб з інвалідністю, в яких взяло участь 265 осіб, з них 193 особи з інвалідністю;

- 7 всеукраїнських оздоровчих заходів для осіб з інвалідністю, в яких взяло участь 81 особа, з них 67 осіб з інвалідністю;

- 42 табори фізкультурно-спортивної реабілітації для осіб з інвалідністю, в яких взяло участь 809 осіб, з них 667 осіб з інвалідністю.

Також, у 2017 році було продовжено роботу щодо проведення - програми активної реабілітації «Повернення до життя» для воїнів, які зазнали травм, поранень або захворювань під час або внаслідок виконання службових обов'язків в зоні АТО.

З 2016 року Всеукраїнське громадське об'єднання «Національна Асамблея інвалідів України» та Національний комітет спорту інвалідів України за підтримки трастового фонду НАТО з медичної реабілітації, Міністерства соціальної політики України, Міністерства молоді та спорту України на базі підприємства Західний реабілітаційно-спортивний центр НКСІУ започаткували проведення Програми активної реабілітації «Повернення до життя», метою якої є реабілітація діючих та звільнених військовослужбовців і персоналу сектора безпеки і оборони України, що постраждали внаслідок проведення АТО на сході країни та повернення їх до активного життя у суспільстві. Усього у 2017 році проведено 7 таборів проекту активної реабілітації воїнів АТО, учасниками яких стали 76 бійців.

З метою приведення чинного законодавства у відповідність до Закону України від 7 вересня 2016 р. № 1490-VIII «Про внесення змін до Закону України «Про ратифікацію Конвенції про права інвалідів та Факультативного протоколу до неї» та усунення дискримінаційної складової поняття «інвалід», Міністерство молоді та спорту України розробляє проект Закону України «Про внесення змін до Законів України «Про підтримку олімпійського, паралімпійського руху та спорту вищих досягнень в Україні» та «Про фізичну культуру і спорт». Проект Закону України зареєстровано у Верховній Раді України 23.06.2017 за № 6648;

Також упродовж 2017 року Укрцентром «Інваспорт» спільно з Національним комітетом спортом інвалідів України і Міністерством молоді та спорту України було розроблено, та затверджено в установленому порядку низку нормативно-правових актів:

- Указ Президента України від 2 березня 2017 року № 51/2017 «Про призначення стипендій Президента України для видатних спортсменів із паралімпійських і дефлімпійських видів спорту та їх тренерів»;
- Указ Президента України від 26 червня 2017 року № 167/2017 року «Про призначення стипендій Президента України для видатних спортсменів із паралімпійських і дефлімпійських видів спорту та їх тренерів»;
- Указ Президента України від 4 липня 2017 року № 174/2017 «Про внесення змін до Указу Президента України від 19 липня 2005 року № 1113»;
- Указ Президента України від 24 липня 2017 року № 188/2017 «Про внесення змін до Положення про стипендії Президента України для видатних спортсменів із паралімпійських і дефлімпійських видів спорту та їх тренерів»;
- Указ Президента України від 9 вересня 2017 року № 268/2017 «Про відзначення державними нагородами України членів національної збірної команди України на XXIII літніх Дефлімпійських іграх 2017 року»;
- Указ Президента України від 7 листопада 2017 року № 353/2017 «Про внесення змін до Положення про державні стипендії чемпіонам і призерам Олімпійських, Паралімпійських та Дефлімпійських ігор»;
- Указ Президента України від 13 листопада 2017 року № 360/2017 «Про призначення стипендій Президента України для видатних спортсменів із паралімпійських і дефлімпійських видів спорту та їх тренерів»
- Указ Президента України від 2 грудня 2017 року № 400/2017 «Про відзначення державними нагородами України»;
- Указ Президента України від 20 грудня 2017 року № 423/2017 «Про призначення стипендій Президента України для видатних спортсменів із паралімпійських і дефлімпійських видів спорту та їх тренерів»;
- Розпорядження Кабінету Міністрів України від 1 березня 2017 року № 131-р «Про призначення стипендії Кабінету Міністрів України видатним спортсменам, тренерам та діячам фізичної культури і спорту»;
- Розпорядження Кабінету Міністрів України від 9 серпня 2017 року № 523-р «Про призначення стипендії Кабінету Міністрів України видатним тренерам, які забезпечують підготовку спортсменів до участі в Олімпійських та Паралімпійських іграх»;
- Постанову Кабінету Міністрів України від 29 березня 2017 року № 209 «Про внесення зміни до пункту 17 Положення про Український центр з фізичної культури і спорту інвалідів «Інваспорт»;
- Постанову Кабінету Міністрів України від 4 липня 2017 року № 459 «Про внесення змін до Положення про стипендію Кабінету Міністрів України для видатних тренерів, які забезпечують підготовку спортсменів до участі в Олімпійських та Паралімпійських іграх».

У 2017 році здійснювалась виплата державних стипендій для видатних спортсменів із паралімпійських і дефлімпійських видів спорту та їх тренерів, а саме:

- 300 стипендій Президента України для видатних спортсменів із паралімпійських та дефлімпійських видів спорту та їх тренерів у розмірі від 7 до 15 тис. грн. щомісяця;
- 25 стипендій Кабінету Міністрів України для видатних спортсменів, тренерів та діячів фізичної культури і спорту у розмірі 800 грн. щомісяця;
- 25 стипендій Президента України для талановитих перспективних спортсменів-інвалідів України у розмірі 1 тис. грн. щомісяця;
- 25 стипендій Кабінету Міністрів України для видатних тренерів, які забезпечують підготовку спортсменів до участі в Олімпійських та Паралімпійських іграх у розмірі п'ятнадцяти прожиткових мінімумів щомісяця.

На регіональному рівні упродовж 2017 року за видатні спортивні досягнення 318 провідних спортсменів і тренерів з інвалідністю отримували обласні, міські, районні стипендії, водночас 282 спортсмена з інвалідністю та їх тренери отримали одноразові грошові винагороди або матеріальну допомогу.

З метою покращення житлово-побутових умов спортсменам-інвалідам – членам збірних команд, чемпіонам та призерам Паралімпійських ігор у 2017 році органами місцевої влади було здійснено заходи щодо отримання квартир провідними спортсменами, а саме: Бреус Євгенія (Харківська область, фехтування на візках, УОРА); Романчук Віталій (Волинська область, футбол ДЦП), Корнійчук Марія (Тернопільська область, дзюдо, вади слуху).

Разом з цим, відповідно до рішень органів місцевого самоврядування було виділено 1 земельну ділянку під індивідуальне будівництво для провідного спортсмена із Тернопільській області Шкварла Івана, футбол ДЦП.

Водночас час мають місце деякі проблемні питання осіб з інвалідністю, щодо розвитку фізичної культури і спорту інвалідів, а саме:

- недостатній рівень організаційної роботи органів місцевої влади щодо збільшення кількості осіб з інвалідністю, залучених до активних занять фізичною культурою і спортом;
- недостатній рівень координації діяльності між регіональними центрами «Інваспорт» та дитячо-юнацькими спортивними школами для інвалідів, спеціалізованими дитячо-юнацькими спортивними школами для інвалідів паралімпійського та дефлімпійського резерву;

У зв'язку з цим, пропонуємо наступні шляхи щодо вирішення зазначених проблемних питань:

- залучення до заходів фізкультурно-спортивної реабілітації українських воїнів, які отримали поранення під час виконання бойових завдань у зоні АТО, яке започатковано Міністерством молоді та спорту України спільно з Національним комітетом спорту інвалідів України та Українським центром з фізичної культури і спорту інвалідів «Інваспорт»;
- збільшення фінансування, необхідного для забезпечення діяльності регіональних центрів з фізичної культури і спорту інвалідів «Інваспорт» та інших закладів системи фізичної культури і спорту інвалідів «Інваспорт», у тому числі передбаченого на навчально-тренувальну роботу, а також необхідного матеріально-технічного забезпечення цих закладів;

- сприяння функціонуванню діючих та утворенню нових районних та міських центрів з фізичної культури і спорту інвалідів, фізкультурно-спортивних та фізкультурно-реабілітаційних клубів для осіб з інвалідністю;
- здійснення організаційно-практичних заходів щодо залучення дітей з інвалідністю до занять фізичною культурою, спортом та фізкультурно-спортивною реабілітацією;
- здійснення заходів щодо забезпечення збереження мережі дитячо-юнацьких спортивних шкіл для інвалідів, спеціалізованих дитячо-юнацьких спортивних шкіл для інвалідів паралімпійського та дефлімпійського резерва, також сприяння відкриттю відділень для дітей-інвалідів у дитячо-юнацьких спортивних школах;
- сприяння створенню безперешкодного доступу для інвалідів до об'єктів фізкультурно-спортивного та реабілітаційного призначення.

Основним нагальним питанням залишається забезпечення належних умов підготовки спортсменів-інвалідів, а також збереження лідерських позицій України у світовому паралімпійському і дефлімпійському русі.

У зв'язку з цим, необхідно вжити відповідних заходів, а саме:

- забезпечити достатній рівень фінансування діяльності національних збірних команд України з видів спорту інвалідів;
- забезпечити формування складу штатних збірних команд України серед спортсменів-інвалідів спортсменами та тренерами вищого класу, які мають відповідний рівень освіти та відповідну професійну підготовку;
- забезпечити організацію та проведення на високому організаційному рівні всеукраїнських та міжнародних спортивних змагань серед осіб з інвалідністю;
- сприяти розвитку та функціонуванню основної бази паралімпійської та дефлімпійської підготовки – Західного реабілітаційно-спортивного центру у Львівській області;
- сприяти утворенню підприємства об'єднання громадян «Всеукраїнський реабілітаційно-відновлювальний спортивний центр Національного комітету спорту інвалідів України» та опрацювати із залученням органів місцевого самоврядування питання щодо виділення центру земельної ділянки;
- здійснити заходи щодо покращення житлово-побутових умов спортсменам-інвалідам – членам збірних команд та кандидатам на участь у Паралімпійських та Дефлімпійських іграх та їх тренерам.